

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความคิดสร้างสรรค์และสร้างเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 288 เล่มและได้หาคุณภาพของเครื่องมือในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในชั้น รวมทั้งสร้างคู่มือการใช้เกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยที่สร้างขึ้น ผลการวิจัยเป็นดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ผลจากการวิเคราะห์หาความคิดสร้างสรรค์และเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หาความคิดสร้างสรรค์ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการวิเคราะห์หาความคิดสร้างสรรค์จากผลงานที่นักเรียนคัดเลือกเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ผลงานที่สามารถวิเคราะห์หาความคิดสร้างสรรค์ได้ 6 ประเภท นำมาสร้างเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการเขียนคำอธิบายเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละระดับคุณภาพ ดังนี้ 1) การเขียนเรียงความ 2) การแต่งบทหรือกรอ 3) การแต่งคำขวัญ 4) แผนผังความคิด 5) การเขียนโฆษณา และ 6) การแต่งนิทาน

2. ผลการสร้างเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 ได้เกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่

- ฉบับที่ 1 เกณฑ์ให้คะแนนการเขียนเรียงความ
- ฉบับที่ 2 เกณฑ์ให้คะแนนการแต่งบทหรือยกทรง
- ฉบับที่ 3 เกณฑ์ให้คะแนนการแต่งคำขวัญ
- ฉบับที่ 4 เกณฑ์ให้คะแนนแผนผังความคิด
- ฉบับที่ 5 เกณฑ์ให้คะแนนการเขียนโฆษณา
- ฉบับที่ 6 เกณฑ์ให้คะแนนการแต่งนิทาน

2.2 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 6 ฉบับ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของข้อรายการประเมินและรายละเอียดแต่ละระดับคุณภาพ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .71 – 1.00

2.3 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ จากการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าความเชื่อมั่นของการให้คะแนนของผู้ให้คะแนน 1 คนมีค่าเท่ากับ .73 .72 .60 .74 .61 และ .80 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของการให้คะแนนของผู้ให้คะแนนหลายคน มีค่าเท่ากับ .91 .91 .89 .92 .86 และ .94 ตามลำดับ

2.4 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard Error of Measurement) ของเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ จากการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดจากการให้คะแนนของผู้ให้คะแนน 1 คนมีค่าเท่ากับ 4.89 4.95 2.19 2.09 2.95 และ 2.51 ตามลำดับ ส่วนค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดจากการให้คะแนนของผู้ให้คะแนนหลายคนมีค่าเท่ากับ 2.73 2.77 1.30 1.16 1.74 และ 1.35 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์หาความคิดสร้างสรรค์ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการวิเคราะห์หาความคิดสร้างสรรค์จากผลงาน ที่นักเรียนได้คัดเลือกเก็บไว้ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีผลงานที่นักเรียนสามารถแสดงออกทางความคิดและการเขียนอย่างมีอิสระ สะท้อนให้เห็นความคิดอเนกนัย ด้านความคิดริเริ่ม ความคิดคล่อง ความคิดละเอียดลออ ได้แก่ 1) การเขียนเรียงความ 2) การแต่งบท

ร้อยกรอง 3) การแต่งคำขวัญ 4) แผนผังความคิด 5) การเขียนโฆษณา 6) การแต่งนิทาน สอดคล้องกับ พิมพ์ประไพ ธวัชวงศ์ (2542) ว่าผลงานดังกล่าวนี้ นักเรียนมีอิสระทางการคิดและการแสดงออกทางการเขียน ทำให้เห็นความแตกต่างทางความคิดและการเขียนของนักเรียนอย่างชัดเจน จึงสามารถนำมาสร้างเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ได้ นอกจากนี้รวิชัย พูลพิพัฒน์ (2529) ได้กล่าวว่า การสอนภาษาไทยมีส่วนช่วยสร้างเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการสอนวรรณคดี หลักภาษา การฝึกทักษะการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน หากครูผู้สอนตระหนักอยู่เสมอว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กและเกิดขึ้นได้เสมอทุกโอกาส ความคิดสร้างสรรค์อาจแสดงออกในรูปของการเขียนแบบต่าง ๆ เช่น แต่งบทประพันธ์ เขียนเรื่องสั้น เขียนคำขวัญ เขียนโฆษณา เขียนบทแสดงบทบาทสมมติ บทละคร การเขียนเชิงสร้างสรรค์เหล่านี้ อาจก่อให้เกิดการกระทำเชิงสร้างสรรค์ขึ้นมา เช่น ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่พูดหรือเขียนไว้ แก้ปัญหา หรือปรับปรุงงานที่ทำอยู่แล้วให้ดีขึ้นเมื่อกระทำเสร็จแล้ว ความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่เดิมก็อาจพัฒนาขึ้น และได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับครูในการสอนภาษาไทยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ว่า ครูควรเปิดโอกาส ให้เด็กได้แสดงความคิดอย่างเสรี ไม่ควรจำกัดขอบเขตความคิดตลอดจนรูปแบบ เพราะถ้าหากบังคับในเรื่องรูปแบบกฎเกณฑ์แล้ว จะทำให้เด็กเกิดความกลัว ระวังตัวมากเกินไป ไม่กล้าแสดงความคิด เนื่องจากกลัวผิดรูปแบบ เมื่อเด็กกล้าแสดงความคิดแล้ว ผู้สอนจึงค่อยชี้แจงรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อเด็กจะได้แสดงความคิดตามรูปแบบนั้น หรือพัฒนารูปแบบเดิมให้เป็นความคิดของตนเอง นอกจากนี้ครูผู้สอนควรมีเกณฑ์การประเมินผลที่แน่นอน และนักเรียนน่าจะมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ เพราะนอกจากครูจะเป็นผู้ประเมินผลงานของนักเรียนแล้ว นักเรียนยังได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง และเพื่อนประเมินผลงานให้ด้วยการประเมินตนเองนี้ ปรียา ก้อนแก้ว (2544) ได้กล่าวว่าผู้เรียนจะมีความสามารถในการประเมินตนเองได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ศึกษาและมีความเข้าใจในเรื่องของเกณฑ์ให้คะแนนผลงานเป็นอย่างดี และได้ประเมินผลงานด้วยตนเองทุกครั้งหลังการเรียนการสอน จึงจะทำให้ผู้เรียนสามารถประเมินผลงานได้ใกล้เคียงกับการประเมินของครูและเพื่อน ดังนั้นในการนำเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ไปใช้จึงควรยึดแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น

2. เกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ จากแฟ้มสะสมงานในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

จากการวิจัยพบว่า เกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ทั้ง 6 ฉบับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจริง ซึ่งเป็นผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของข้อรายการประเมินและรายละเอียดแต่ละระดับคุณภาพ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .71 – 1.00

2.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์

จากการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่าความเชื่อมั่นของการให้คะแนนของผู้ให้คะแนน 1 คนมีค่าเท่ากับ .72 .74 .61 และ .80 ตามลำดับ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของการให้คะแนนของผู้ให้คะแนนหลายคนมีค่าเท่ากับ .91 .92 .86 และ .94 ตามลำดับ

ผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อพิจารณาในเรื่องความเชื่อมั่นของเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ มีค่าใกล้เคียงกับค่าความเชื่อมั่นในงานวิจัยเรื่อง การใช้แฟ้มสะสมงานประเมินผลการเรียนรู้ วิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของรังสรรค์ ไกรสรานนท์ (2543) โดยมีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละฉบับจากผู้สังเกต 1 คนและผู้สังเกตหลายคน มีค่าอยู่ระหว่าง .76 -.92 และ .90 - .97 ตามลำดับ และมีค่าใกล้เคียงกับค่าความเชื่อมั่นในงานวิจัยเรื่อง การสร้างเครื่องมือสำหรับประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในป.02 เรื่องการปลูก บำรุงรักษาและการเก็บเกี่ยวผักสวนครัวในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของไตรยศ เสรีรักษ์ (2541) โดยมีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละฉบับจากผู้สังเกต 1 คนและผู้สังเกตหลายคน มีค่าอยู่ระหว่าง .91 -.97 และ .95 - .98 ตามลำดับ

จะเห็นว่าเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าใกล้เคียงกับเครื่องมือการประเมินผล ตามที่มีผู้วิจัยท่านอื่นสร้างขึ้น ดังที่กล่าวมาแล้ว

นอกจากนี้ การที่เกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทย มีค่าความเชื่อมั่นสูงนั้น สอดคล้องกับผลวิจัยของรังสรรค์ ไกรสรานนท์ว่า แบบให้คะแนนชิ้นงาน มีช่วงคะแนนของแต่ละระดับคุณภาพที่ไม่ห่างกันมาก จึงส่งผลให้การตรวจให้คะแนนมีค่าใกล้เคียงกัน แม้ว่าผู้ตรวจให้คะแนนจะมากกว่า 1 คนก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ไปใช้

1. ควรฝึกให้นักเรียนใช้เกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ประเมินผลงานของตนเอง และเพื่อนทุกครั้ง หลังจากที่ทำให้นักเรียนทำผลงานเพื่อให้เกิดความแม่นยำในการนำเกณฑ์ไปใช้

2. การนำเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดในคู่มือ การใช้เกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ ในแฟ้มสะสมงานวิชาภาษาไทยให้เข้าใจ โดยเฉพาะ คำอธิบายในแต่ละระดับคุณภาพ เพื่อการให้คะแนนจะได้สอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสร้างเกณฑ์ให้คะแนนความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้กับวิชาอื่นต่อไป
2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือในรูปแบบอื่นและนำมาเปรียบเทียบกับงานวิจัยในครั้งนี้
3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือที่เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเองเพื่อเปรียบเทียบกับ การประเมินโดยครู